

Innkalling til møte i Styringsgruppen for lektorutdanningen

Møte 4 2021

Tidspunkt: 8. juni, kl. 12.30-14.30

Møtested: Teams

Forslag til dagsorden:

I Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtakssaker

Sak 21/21 Møteplan høst 2021

Notat fra Studieavdelingen

Drøftingssaker

Sak 22/21 Foreløpig rapportering fra arbeidsgruppe for lektorfinansiering

Notat fra Studieavdelingen

Orienteringssaker

Sak 23/21 Søkertall 2021

Notat fra Studieavdelingen

Sak 24/21 Lektorutdanningskonferansen 2021

Notat fra Studieavdelingen

Sak 25/21 Orientering fra møte med fylkeskommunen

Muntlig orientering fra leder i Styringsgruppen

Sak 26/21 Utskiftninger i Styringsgruppen

Muntlig orientering fra leder i Styringsgruppen

Sak 27/21 Eventuelt

Sak 21/21 Møteplan høst 2021

Notat fra Studieavdelingen

Vedtakssak

Notat

Til: Styringsgruppen for lektorutdanningen

Møte: 8. juni 2021

ephorte: 21/284

Det har vært vanlig å gjennomføre to-tre møter hvert semester.

Forslag til møteplan for høsten 2021:

- 14. september, kl 10.00 -12.00
- 14. oktober, kl 12.00 – 14.00
- 29. november, kl 10.00-12.00

Forslag til vedtak

Styringsgruppen vedtar forslaget til møteplan for høsten 2021.

**Sak 22/21 Foreløpig rapportering fra arbeidsgruppe for
lektorfinansiering**

Notat fra Studieavdelingen

Drøftingssak

Notat

Til: Styringsgruppen for lektorutdanningen
Møte: 8. juni 2021

ephorte: 21/284

Bakgrunn

[Ekstraordinært møte 26.10.20](#), vedtar Styringsgruppen å anbefale universitetsledelsen å gå i dialog med Kunnskapsdepartementet for å få omgjort 135 PPU-plasser til henholdsvis 12 studieplasser på 5LU Sosiolog, 15 studieplasser på MAPS-SPED og 9 studieplasser på 5LU HF. I samme møte vedtar Styringsgruppen at det opprettes en arbeidsgruppe, som kan tydeliggjør modellen for hvordan basismidler og resultatmidler fra PPU og 5LU fordeles ved enhetene, og eventuelt synliggjøre behov og mulige veivalg for endringer.

Universitetsstyret vedtar omgjøringen av PPU-plasser i [møte 26.11.20, sak 132/20](#), og 21.12.20 får UiB tilbakemelding fra Kunnskapsdepartementet (KD) på UiB sin anmodning om tillatelse til å omdisponere PPU-plasser. Vedlagt følger brev fra KD.

Universitetsstyresaken gir ingen føringer om hvilke økonomiske konsekvenser omfordelingen skal ha for de ulike aktørene i lektorutdanningen ut over at «*Omfordelingen av studieplasser foreslås gjennomført basert på studieplassenes basistilskudd*». Med denne bakgrunnen ble arbeidsgruppen dannet for å bidra til avklaringer rundt lektorutdanningens økonomi, og peke på konsekvenser av omfordeling og mulige veivalg videre. Arbeidsgruppen ble bedt om å ta utgangspunkt i fordelingen slik den ser ut i dag, og se på hvilke endringer som er nødvendige for å ivareta både praksis, pedagogikk, didaktikk og disiplinfag.

Arbeidsgruppen har bestått av følgende personer:

Helge Restad HF- rådgiver og koordinator for lektorutdanningen
Harald Walderhaug MN – visedekan for utdanning
Øystein Steine Larsen PS – administrasjonssjef ved institutt for pedagogikk
Hilde Rognås SV – rådgiver i studieseksjonen
Steinar Vestad – seniorrådgiver (økonomi) ved Universitetsdirektørens kontor
Svein Jarle Nymark – rådgiver i Studieavdelingen

Aud Irene Mehammer (midlertidig koordinator for lektorutdanningen, Studieavdelingen) har fungert som gruppens sekretær. Harald Walderhaug ble på første møte oppnevnt som gruppens leder.

Gruppen har totalt avholdt 4 møter og avdekket komplekse saksforhold og historikk.

Foreløpig rapport ettersendes Styringsgruppen i løpet av dagen 4. juni og Harald Waldershaug vil delta i møtet for ev forklaringer og utdypinger av innholdet.

VEDLEGG: BREV FRA KD

Universitetet i Bergen
Postboks 7800
5020 BERGEN

Deres ref

Vår ref

Dato

20/6082-2

21. desember 2020

Svar på henvendelse om studiekapasitet og kandidatmåltall

Kunnskapsdepartementet viser til henvendelse datert 26. november vedrørende studiekapasitet og kandidatmåltall i praktisk-pedagogisk utdanning (PPU). Spørsmålet ble sist drøftet i etatsstyringsmøtet i 2019, da Universitetet i Bergen hadde meldt inn et ønske om å omdisponere noen studieplasser fra PPU til lektorprogrammet i lys av endringer i søkergrunnlaget på grunn av nye opptakskrav til PPU. Departementets tilbakemelding da var at dette var en fornuftig omdisponering. Samtidig ba departementet om at universitetet arbeider videre for å sikre et best mulig søkergrunnlag for PPU, som fortsatt vil være en viktig form for lærerutdanning. Kunnskapsdepartementet ga videre tilbakemelding om at departementet ville se nærmere på de fastsatte måltallene for PPU.

Dimensjonering av høyere utdanning, herunder kandidatmåltall for enkelte utdanninger, er et tema som vurderes i arbeidet med stortingsmeldingen om styringspolitikken for universiteter og høyskoler, som skal legges frem våren 2021. Departementet ønsker derfor å avvente vurdering av ytterligere justering i kandidatmåltall for PPU til oppfølgingen av stortingsmeldingen. I den sammenheng vil også Universitetet i Bergens erfaringer fra omdisponeringen i 2020 være nyttig å ta med i vurderingene.

Med hilsen

Hedda Huseby (e.f.)
avdelingsdirektør

Bjørn Tore Bertheussen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for eierskap i
høyere utdanning og
forskning

Saksbehandler
Bjørn Tore
Bertheussen
22 24 75 72

Sak 24/21 Søkertall 2021

Notat fra Studieavdelingen

Orienteringssak

Notat

Til: Styringsgruppen for lektorutdanningen

Møte: 8. juni 2021

ephorte: 21/284

Søkertallene fra Samordna opptak for lektor 8-13 og lokale søkertall for PPU er klare. Programmet med flest søkere er samfunnsfag, som har opptak for første gang høsten 2021. Ellers har de fleste programmene fått færre søkere, med unntak av naturvitenskap/matematikk og tysk, som har liten og ingen endring.

Studium	Søkere 2020	Søkere 2021	Endring
Lektor, 8.-13. trinn, religionsvitenskap	40	17	-57,5%
Lektor, 8.-13. trinn, historie	72	60	-16,67%
Lektor, 8.-13. trinn, fransk	7	3	-57,14%
Lektor, 8.-13. trinn, tysk	2	2	0%
Lektor, 8.-13. trinn, nordisk	58	33	-43,1%
Lektor, 8.-13. trinn, naturvit. eller matematikk	53	54	1,89%
Lektor, 8.-13. trinn, engelsk	56	41	-26,79%
Lektor, 8.-13. trinn, spansk	19	16	-15,79%
Lektor, 8.-13. trinn, samfunnsfag		117	nytt studium
Totalt	307	343	
Praktisk-pedagogisk utdanning	407	379	- 6,87%

Oversikt over 2. valg for søkere med Lektor, 8.-13. trinn, samfunnsfag ved UiB som første valg:

Studium	Antall personer
Lektor, 8.-13. trinn, historie (UiB)	20
Lektor, 8.-13. trinn, religionsvitenskap (UiB)	11
Lektor, 8.-13. trinn, nordisk (UiB)	7
Rettsvitenskap (UiB)	5
Lektor i samfunnsfag, 8.-13. trinn (NTNU)	4
Lektor, 8.-13. trinn, engelsk (UiB)	4

Oversikt over 3. valg for søkere med Lektor, 8.-13. trinn, samfunnsfag ved UiB, som første valg:

Studium	Antall personer
<i>tom</i>	9
Lektor, 8.-13. trinn, religionsvitenskap (UiB)	9
Lektor, 8.-13. trinn, historie (UiB)	7
Grunnskolelærer, 5.-10. trinn, samfunnsfag (HVL)	5
Lektor i samfunnsfag, 8.-13. trinn (NTNU)	5
Lektor, 8.-13. trinn, engelsk (UiB)	4

Oversikt over søkertall til andre universiteter:

Studium ved UiO	Søkere 2020	Søkere 2021
Lektor, 8.-13. trinn, engelsk	106	75
Lektor, 8.-13. trinn, fremmedspråk	37	26
Lektor, 8.-13. trinn, kultur og samfunnsfag	233	201
Lektor, 8.-13. trinn, nordisk	71	65
Lektor, 8.-13. trinn, realfag	98	85
Totalt	545	452

Studium ved UiA	Søkere 2020	Søkere 2021
Lektor, 8.-13. trinn, m/engelsk i første studieår	40	18
Lektor, 8.-13. trinn, m/historie i første studieår	41	42
Lektor, 8.-13. trinn, m/idrett i første studieår	70	49
Lektor, 8.-13. trinn, m/norsk i første studieår	16	16
Lektor, 8.-13. trinn, m/religion i første studieår	11	9
Lektor, 8.-13. trinn, m/matematikk i første studieår	24	26
Lektor, 8.-13. trinn, m/naturfag i første studieår	11	4
Lektor, 8.-13. trinn, m/fremmedspr. i første studieår	13	7
Lektor, 8.-13. trinn, m/samf. kunnsk. i første studieår	41	25
Totalt	267	196

Studium ved NTNU	Søkere 2020	Søkere 2021
Lektor i geografi, 8.-13. trinn	31	30
Lektor i historie, 8.-13. trinn	114	116
Lektor i kroppsøving og idrettsfag, 8.-13. trinn	156	183
Lektor i realfag, 8.-13. trinn	135	154
Lektor i samfunnsfag, 8.-13. trinn	141	98
Lektor i språkfag/engelsk, 8.-13. trinn	90	95
Lektor i språkfag/fransk, 8.-13. trinn	7	9
Lektor i språkfag/nordisk, 8.-13. trinn	48	42
Lektor i språkfag/tysk, 8.-13. trinn	10	4
Totalt	732	731

Studium ved UiS	Søkere 2020	Søkere 2021
Lektor, 8.-13. trinn, humanistiske fag	107	97
Lektor, 8.-13. trinn, realfag	18	26
Totalt	125	123

Studium ved UiT	Søkere 2020	Søkere 2021
Lektor, 8.-13. trinn, realfag	21	13
Lektor, 8.-13. trinn, realfag, Narvik		
Lektor, 8.-13. trinn, språk og samfunnsfag	107	94
Totalt	128	107

Søkertallene legges frem for Styringsgruppen til orientering.

Sak 24/21 Lektorutdanningskonferansen 2021

Notat fra Studieavdelingen

Orienteringssak

Notat

Til: Styringsgruppen for lektorutdanningen

Møte: 8. juni 2021

ephorte: 21/284

Den årlige Lektorkonferansen skulle etter planen avvikles på Solstrand 9.-10. mars.

I programrådsmøte 20.01.21 ble det vurdert som urealistisk at smittevernsituasjonen ville endre seg i en slik grad at det ville gi åpning for å avvikle en fysisk konferanse for over 50 deltakende allerede i mars.

Det ble av denne grunn enighet i Programrådet om å avlyse lektorkonferansen 9.-10. mars 2021 og erstatte den med et faglig dagsseminar i mai/juni.

Komiteen har bestått av følgende:

Ragnhild Lie Anderson (HF)

Dag Roness (PS)

Rune Klevjer (SV)

Matthias Stadler (MN)

Maria Sanchez Olsen (assisterende rektor ved Amalie Skram vgs),

Anita Jensen Ystebø (assisterende rektor ved Nordahl Grieg vgs)

Aud Irene Mehammer (SA), har fungert som sekretær for komiteen

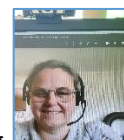
Komiteen planla for et digitalt dagsseminar 27. mai med tema; *Partnerskap for profesjonsutvikling – et Dekomp-S prosjekt for universitetsskolene og UiB*. Vedlagt følger det planlagte programmet for konferansen.

På bakgrunn av streik måtte konferansen likevel avlyses. Flere av lærerne som skulle delta med presentasjoner av sine prosjekter ble tatt ut i streik.

Komiteen planlegger å gjennomføre konferansen til høsten og med ønske om en fysisk avvikling. Dato er ikke klarlagt enda.

PROGRAM FOR LEKTORUTDANNINGSKONFERANSEN 27.05.2021

10.00-10.05 Velkommen ved Kjersti Lea

10.05- 10.25 **Prosjekt- og partnerskapsutvikling** ved Anita J. Ystebø og

Helene K. Eide

10.25 – 11.05 **“Jeg vet vel ikke hva LAPRA er” - fokus på praksis i lærerutdanningen** ved Elisabeth Engum, Gertrud Eva Lovise Cigen og Merethe Winsents Foer

11.05 - 11.15 Spørsmål til lærerutdanningsspesialistene (spm fra chatten)

11.15 – 11.45 LUNSJ (med mulighet til å gå i egne grupperom)

11.45 – 12.30 Dekomp-s presentasjoner:

- **Korleis verkar eit karakterdempa undervisningsløp i norsk inn på læringa til elevane?** ved Lill Kallekleiv Almås
- **«Et løsningsforslag»**
Et innblikk i elevenes bruk av løsningsforslag og et spørsmål om det kan være problematisk ved Geir Myhr
- **Hvordan oppfatter elever tverrfaglighet i undervisning? Kultur på tvers** ved Ragnhild Reiso
- **I hvilken grad bruk av teknologi bidrar til motivasjon, økt læringslyst og har innvirkning på muntlige ferdigheter i spanskfaget?** ved Mihaela Kvamme

12.30 - 12.40 Tid for spørsmål (spm fra chatten)

12.40 – 12.50 Pause

12.50 – 13.45 Dekomp-s presentasjoner:

- **Hvordan kan lærer organisere undervisningsøkter som stimulerer elevene til å arbeide utforskende?** ved Bjørn Skabørvik
- **Om å forske på muntlig aktivitet i fremmedspråkundervisningen, spansk II på VGS** ved Liv-Tove Hauseng
- **Kan økt bruk av utforskende matematikk ha betydning for elevenes forståelse og utvikling av det matematiske språket?** ved Marit Lahn-Johannessen
- **Kan utvidelse av klasserommet bidra til utvikling av elevers muntlige ferdigheter i fremmedspråk?** ved Vilde Tingleff
- **Nynorskopplæring i “bokmålsklasserom”** ved Ingvild Aarbakke

13.50 - 14.00 Tid for spørsmål (spm fra chatten)

14.04 – 14.24 **Status Dekomp ved UiB** ved Ragnhild Lie Anderson og Vigdis Berg

14.24 – 14.30 Avrunding ved Dag Roness

Abstracts

[Gertrud Eva Lovisa Cigen](#)

[Elisabeth Engum](#)

[Merethe Winsents Foer](#)

“Jeg vet vel ikke hva LAPRA er” - fokus på praksis i lærerutdanningen

I skoleåret 1920/21 har skolene Nordahl Grieg vgs, Amalie Skram vgs og Bergen katedralskole hatt hver sin lærerutdanningsspesialist. Spesialistenes oppgave har blant annet vært å bidra til økt forståelse på praksisskolene om at de er lærerutdannere og til et tettere profesjonsfellesskap mellom skolene. På Lektorutdanningskonferansen vil vi presentere noen resultater fra arbeidet vårt. Vi startet med et studentfokus. Hva skjer egentlig når de er i praksis på skolene våre? Spørreundersøkelser vi har gjennomført viser at studentene i hovedsak har positive opplevelser av praksis. Men, hva skjer når vi spør dem om hva de har lært? Hva forteller de da om praksis? Et annet fokus i arbeidet vårt har vært praksislæreren? Vi har gjennomført både spørreundersøkelser og intervjuer med praksislærere på skolene. Hva gjør egentlig praksislæreren når hen har studenter? Og hvordan håndterer de dobbeltrollen med ansvar både for lærerstudenter og egne elever?

[Lill Kallekleiv Almås](#)

Korleis verkar eit karakterdempa undervisningsløp i norsk inn på læringa til elevane?

Dei siste par-tre tiåra er det gjort svært mykje forskning på formativ vurdering, og Utdanningsdirektoratet har også hatt ei nasjonal satsing for vurdering for læring. Som eit resultat av dette er det mange ungdomsskular, og no også i aukande grad vidaregåande skular, som praktiserer vurdering utan karakterar undervegs i terminen. Samtundes er det overraskande lite forskning på korleis elevane faktisk opplever å ha eit vurderingsløp med karakterdemping. Eg ville difor finna ut korleis karakterdemping i skriveopplæringa påverkar læringsprosessen til elevane i ein klasse på Vg1 SF.

Eg har sett på korleis det å ikkje få karakter på enkelttekstar påverkar læringsprosessen til elevane. Me har brukt mykje tid på prosessen med å ferdigstilla kvar tekst, der dei også har vurdert tekstane til medelevar, og dei har ein fast refleksjonslogg som inkluderer eigenvurdering etter at dei har fått tilbakemelding av meg som faglærer på førsteutkastet. Sidan elevane ikkje får talkarakter på enkeltarbeid har det vore eit mål å undersøka kva dei synest er viktig og mest lærerikt i undervisningsforløpet, og om det at dei ikkje får talkarakter endrar haldninga dei har til dei ulike aktivitetane i undervisningsforløpet. Undersøkingane er gjort som anonyme spørjeundersøkingar av elevane i klassen, og som eit gruppeintervju med fem av elevane i denne klassen. Eg har også tilgang til refleksjonsloggane elevane skriv i når dei jobbar med tekstane sine.

Desse undersøkingane viser at tankesettet til elevane blir endra når dei får tilbakemelding utan karakter frå meg som faglærer, i forhold til korleis det er når dei får karakter. Det er også tydelege teikn på at denne elevaktive vurderingsforma i undervisningsdesignet i større grad bidreg til djubdelæring.

Geir Myhr

«Et løsningsforslag»

Et innblikk i elevenes bruk av løsningsforslag og et spørsmål om det kan være problematisk

Elever på VGS har gjennom ulike nettsteder og forlag hatt en enkel tilgang på komplette løsningsforslag av oppgavesamlinger og tidligere eksamener. Som lærere har vi sett at elevene i stor grad støtter seg på løsningsforslag i arbeid med oppgaver. I prosjektet ønsket vi å undersøke både hvordan elevene bruker løsningsforslag og deres egne refleksjoner rundt denne bruken.

Vi har i løpet av en periode på 6 uker hatt undervisningsopplegg med fokus på problemløsningsstrategier, for å se om vi kan endre elevenes praksis på dette området. I tillegg til observasjoner i forbindelse med opplegget, har vi samlet inn informasjon fra elevene gjennom spørreundersøkelse og gruppeintervju.

Løsningsforslag blir brukt til flere forskjellige ting: Sjekke svar, sjekke metode, forstå oppgaven, velge metode og som modell for en god besvarelse. Elevene rapporterte at de i liten grad hadde gode metoder eller rutiner for å sjekke om deres løsningsstrategi var fornuftig, eller om svarene var riktige uten å bruke løsningsforslag.

Å bruke løsningsforslag kan være både fremmende og hemmende, avhengig av hvordan det brukes. Vi oppfordrer til å ta elevene med på en refleksjon og dialog rundt deres bruk av løsningsforslag. I tillegg viser resultatene at elevene trenger å arbeide med problemløsningsstrategier.

Ragnhild Reiso

Hvordan oppfatter elever tverrfaglighet i undervisning? Kultur på tvers

Det er tre tverrfaglege tema i Fagfornyinga som skal inn i alle fag. I læreplanen [Kunnskapsløftet 2020](#) overordna del står mellom anna det tverrfaglige emnet [demokrati og medborgerskap](#). Temaet skal bli behandla på ulikt vis i ulike fag, og ønsket er at eleven skal sjå samanhengen og få ei breiare forståing av demokratiet. Eg vil undersøka korleis dei har oppfatta undervisninga i eit gitt tema med vekt på faget [norsk](#), men for å sjå på det tverrfaglige i det så ber eg dei og å ha ein tanke for [engelsk](#) som eg og underviser klassen i, og i tillegg faget [samfunnskunnskap](#) som dei har med ein annan faglærar.

Aksjonsforskinga er gjort i samband med ei [skriveøkt](#) av debattinnlegg, med tema kultur og kulturmøter. Målet mitt er å få elevane til å delta i samfunnsdebatten og å ytra egne meiningar om dagsaktuelle tema. I det ligg tilknyttinga til demokrati og medborgarskap. I utgangspunktet var eg mest interessert i korleis og om dei i det heile oppfatta at temaet kultur og kulturmøter blei tatt opp i ulike fag på til dels ulike tidspunkt, og om dei såg nytte av det i eiga skrivning.

I arbeidet mitt har eg brukt ei blanding av kvantitative og kvalitative metodar - anonyme spørjeundersøkingar før og etter skriveøkt, anonymisert bruk av eigenvurdering og intervju av fokusgruppe gjennomført av lærarutdanningspesialisten på vår skule.

Eg har undersøkt om elevane har sett at dei har arbeidd med tilsvarande tema i ulike fag. I mine fag har eg understreka det tverrfaglege, men i samfunnskunnskap har ikkje temaet vore tatt opp parallelt. Eg har då sett på korleis elevane sjølve ser på nytta av tverrfagleg undervisning før og etter gjennomføringa av skriveøkta, og på kva dei legg i omgrepet "tverrfagleg undervisning". Det viser seg at det er ein del ulike oppfatningar av kva det betyr. Det kom dei nærare inn på i intervjuet.

Mihaela Kvamme

I hvilken grad bruk av teknologi bidrar til motivasjon, økt læringslyst og har innvirkning på muntlige ferdigheter i spanskfaget?

En av de største utfordringene i fremmedspråkundervisningen er det å jobbe med spontan muntlig aktivitet. Læreplanen i fremmedspråk har tre kompetansemål som handler om muntlige ferdigheter og et kjerneelement om bruk av teknologi i undervisningen (Språk og teknologi). Til tross for at noen av kompetansemålene handler om muntlige ferdigheter, viser senere forskning at muntlig bruk av språket, spesielt spontant, ofte er minimalt i klasserommet.

Denne aksjonsforskningen undersøker om bruk av teknologi med stemmegjenkjennelse øker elevenes kommunikative ferdigheter, bidrar til læringslyst og har positiv innvirkning på elevenes ordforråd og uttale.

I studiet har 24 elever brukt appen i en måned og jobbet med forskjellige tema/leksjoner både som lekser (arbeidskrav) og frivillig (daglige leksjonene). Alle tema handler om dagligdagse situasjoner man møter som turist i et spansktalende land: å spørre om hjelp for å finne veien, i butikken, transport, på restaurant, etc.

Studiet er både en kvantitativ og kvalitativ undersøkelse som tar for seg tre hovedområder: motivasjon, læring/mestring og kommunikasjon. Den kvalitative delen består av intervjuer foretatt av en lærerspesialist for å bevare anonymitet. Utvalget var fem elever som meldte seg frivillig.

Foreløpige resultater av undersøkelsen viser at elevene i utgangspunktet er positive til bruk av denne type teknologi, og at appen har en viss positiv innvirkning på ordforråd og uttale, men både utforming av leksjonene i appen, rigiditet i utformingen av leksjonene, mengde arbeid og variasjon har innvirkning på motivasjon og læringslyst. Arbeidet med aksjonsforskningen er ikke fullført, og deler av det kvalitative datamaterialet er fortsatt ikke analysert.

Bjørn Skabørvik

«Hvordan kan lærer organisere undervisningsøkter som stimulerer elevene til å arbeide utforskende?»

Prosjektet mitt har utgangspunkt i endringer som har kommet i kjerneelementet, utforskning og problemløsning, og kompetansemålformuleringer i matematikk.

Elevene skal i større grad enn tidligere jobbe med algoritmisk tenkning og utvikle strategier og fremgangsmåter for å løse problemer. De skal kunne analysere og omforme kjente og ukjente problemer. Vurdere løsningsmetoder og om løsninger er gyldige.

Målet med prosjektet er å se om endringer av organisering av undervisningsøkter gjør elevene bedre forberedt på å møte problemer som ikke er kjent fra før.

Organisering av klasserommet er basert på Peter Liljedahls forskning «A thinking classroom» og jeg har hentet inspirasjon fra arbeidet på St. Olav vgs som har jobbet med parprøver etter liknende modell.

Timene starter ved at elevene deles i tilfeldige grupper, oppgaven presenteres og nødvendige instruksjoner gjennomgås. Lærer går rundt og veileder og observerer arbeidet. Hver gruppe skal presentere sine løsningsstrategier. Lærer planlegger underveis i hvilken rekkefølge løsningene skal presenteres. Tanken er å

presentere de «enkleste» strategiene først, og mer komplekse strategier til slutt. Elevene deltar i diskusjon og vurdere styrker og svakheter i egne og andres strategier.

Liv-Tove Hauseng

Om å forske på muntlig aktivitet i fremmedspråksundervisningen, spansk II på VGS

Alle vi tre fremmedspråkslærere i dette prosjektet har tatt utgangspunkt i Fagfornyelsen hvor det nå er større fokus på den kommunikative kompetansen enn tidligere. Vi har satt oss inn i hva forskning sier om emnet, og har derfor prøvd tre ulike *tilnærmingsmåter* for å øke nettopp den kommunikative samhandlingen i klasserommet. Vi har alle tre hatt som mål å få elevene flinkere og tryggere på å snakke fremmedspråket sitt.

I mitt prosjekt har jeg i første omgang tatt utgangspunkt i en hypotese om at mange språklærere på videregående trinn (altså på nivå II) tyr for mye til norsk i undervisningen. Dette er for øvrig noe også Vilà understreker i sin forskning fra ungdomsskolen: “Nevertheless, it has been shown that teachers do not use Spanish sustainedly throughout lesson time. Instead, Norwegian is basically the language of communication both for teachers and students” (Vilà, 2018: 187).

Utgangspunktet mitt ble dermed at det snakkes for lite spansk i spansktime. **Målet** mitt ble derfor å drive dybdelæring i spansk muntlig, og dermed øke elevenes kommunikative kompetanse. **Fremgangsmåten** har vært å utelukkende snakke spansk i en periode på 4-5 uker. Elevene kunne også bare snakke spansk med meg i denne perioden. I slutten av hver uke måtte elevene levere inn små videofiler hvor de snakket uten manus i ca. 2 minutter om ukens emne. Her fikk de raskt tilbakemelding på uttale og intonasjon, samt bruk av nytt ordforråd. Den siste filmen etter den siste uken ble vurdert med en tanke om at de skulle vise en forbedring fra de første filmene.

I løpet av prosjektet måtte elevene svare på ulike undersøkelser, både om holdninger til prosjektet, men også om egen faglig utvikling. I tillegg har vi hatt dybdeintervju med en håndfull elever, hvor resultatene stort sett viser det samme. Ja, elevene hadde utbytte av at all undervisning i en periode foregikk på spansk. Noen synes selvsagt at det var en krevende periode, men for meg som lærer var det spesielt positivt. Elevene utviklet seg ikke bare faglig, men de ble tryggere på sin egen muntlige kompetanse, og dermed også mer aktive i den spontane samhandlingen med meg i timene.

Marit Lahn-Johannessen

Kan økt bruk av utforskende matematikk ha betydning for elevenes forståelse og utvikling av det matematiske språket?

Et sentralt mål for matematikkundervisningen er at elevene skal utvikle god begrepsforståelse og bli fortrolig med det matematiske språket. I den nye læreplanen for 1T som trådte i kraft høsten 2020 er dette enda sterkere vektlagt. Tradisjonelle matematikkoppgaver kan gi elevene god tilfredsstillelse med mange riktige svar, men denne type oppgaver utfordrer i liten grad elevenes begrepsforståelse.

Dette aksjonsforskningsprosjektet ble gjennomført i en 1T- gruppe. Formålet var å undersøke elevenes bruk av begreper når de jobbet i små grupper med utforskende oppgaver. Det ble tatt lydopptak av samtalene deres og gruppeintervjuer ble gjennomført i etterkant.

Å jobbe med utforskende oppgaver er i utgangspunktet en krevende, men engasjerende arbeidsmåte. I studien kom det tydelig frem at en av de største utfordringene for eleven var å formulere tankene sine i et presist språk.

Resultatene fra dette prosjektet samsvarer relativt godt med tidligere undersøkelser og erfaringer som er gjort omkring det å arbeide med utforskende oppgaver. Elevene blir helt klart utfordret i sin begrepsforståelse på ulike plan. Et av de mest interessante funnene viser imidlertid at elevene ikke helt ser verdien av å ha et godt begrepsapparat og et godt matematisk språk. Dette er et viktig aspekt, og det er kanskje her vi må begynne for å få elevene motivert for å jobbe med sin begrepsforståelse.

Vilde Tingleff

Kan utvidelse av klasserommet bidra til utvikling av elevers muntlige ferdigheter i fremmedspråk?

Elever i fremmedspråk på videregående skal ifølge [kompetansemålene](#) i læreplanen kunne være i stand til å delta i samtaler om hverdagslige tema så vel som aktuelle tema avhengig av nivå I, II eller III etter endt utdanning. Muntlig interaksjon krever kompleks kompetanse og et sosialt samspill. De sosiokulturelle rammene for læringsrommet kjenner vi godt igjen som en viktig grunnstein i norsk offentlig skole.

Målet med prosjektet mitt var å få elever i en spanskklasse på vg1 til å medvirke i utvikling av egne muntlige ferdigheter og bruke mer spansk i fremmedspråkundervisning. Hoveddelen av undervisningsopplegget som lå til grunn for prosjektet, gikk ut på å utvide den sosiokulturelle rammen for klasserommet og inkludere autentiske språksituasjoner gjennom et digitalt utvekslingsprosjekt med en skole i Bilbao. Etter at elevene hadde hatt kontakt med baskerne i noen måneder skulle vi prøve å snakke kun spansk i klasserommet i en begrenset periode.

Elevene fikk uttale seg om prosjektet i forkant, underveis og i etterkant av innleveringer/presentasjoner hvor de samarbeidet med baskiske elever gjennom spørreundersøkelser på læringsplattformen it's learning. Målet var å stille dem spørsmål som skulle dytte dem litt i retning av bevisstgjøring av egen læring. Samtidig fikk jeg nyttige elevperspektiv til å justere opplegget underveis. Som ventet, fikk elevene ulikt utbytte av prosjektet. Forholdet mellom deltakelse og utbytte ble imidlertid temmelig synlig for alle. Dette er i tråd med fagfornyelsens tanker om dybdelæring, og at individer må delta for å skape kunnskap.

Ingvild Aarbakke

Nynorskopplæring i "bokmålsklasserom"

I norskfaget på videregående er det fleire utfordringar og problemstillingar som eg synest går igjen kvart år. Ein av desse problemstillingane er knytt til nynorskopplæringa og korleis få elevane interesserte og motiverte for å betre kompetansen sin i målforma. Eg har dei siste åra i aukande grad oppfatta elevane som negativt innstilte til nynorsk, og eg opplever det som tungt å motivere dei til å ville lære meir og utvikle språket sitt. Eg har difor brukt dette aksjonsforskningsprosjektet til å undersøkje om eit tydelegare fokus på elevaktiv undervisning kan ha ein innverknad på motivasjon for "nynorskbiten" av norskfaget. Eg ynskja å finne ut om motivasjonen for å lære meir nynorsk ville auke om aktivitetane knytt til (delar av) nynorskopplæringa har eit praktisk preg kor dei kan "leike seg til læring." Motivasjon er utan tvil ein viktig faktor, noko som òg elevane mine stadfesta undervegs i prosjektet, og dei rapporterer at arbeidsmåtar har ein innverknad på kor motiverte dei er for å gjere ulike oppgåver. Samstundes peikar elevane også på haldningar til nynorsk som ein annan viktig faktor, og som det kanskje kan vere vanskelegare å gjere noko med.